

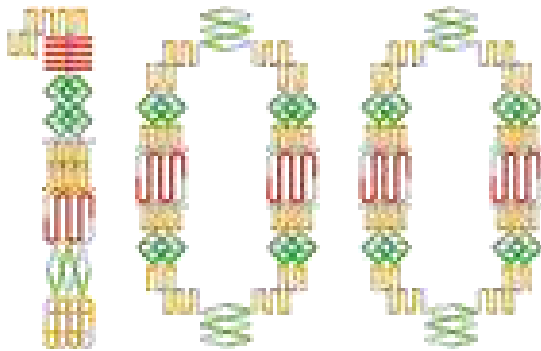


# PO TAURAGNŲ DANGUM

Tauragnų krašto bendruomenės laikraštis

2018 sausis Nr.103

## Atkurtai Lietuvai



Baigiasi pirmas 2018 metų mėnuo. Čia pat ir vasaris. Ir data – Vasario 16-oji. Data, kuriai ruošiasi visa Lietuva. Nepriklausomai nuo nesutarimų, politinių rietenų. Gal ši data bent kiek suvienys visus?

Reikia tik džiaugtis, kad tauragniškiečiai, regis, menkai tedalyvauja toje košėje, ramiai dirba savo darbus ir ruošiasi Lietuvos atkūrimo šimtmečiui. Juk jau keletas metų iš eilės mes gražiai pažymime šią datą. Galbūt Jūs turite kokių įdomių minčių, ką galėtumėte pasiūlyti visiems. Siūlykite. Visada smagu, kai žmonės ateina su savo idėjomis.

**O mes Jus visus kviečiame ateiti  
vasario 15 d. 17 val.**

### **Renginys „Kartu su visa Lietuva“, skirtas Valstybės 100-mečiui**

**Akcija „Nuotrauka Lietuvai“** (renkamės 16.45 val. miestelio centre, prie paminklo).

UKC Vaikų ir jaunimo teatro studijos **poezijos spektaklis „Po Aukštaitijos dangum“**.

**Gineičių šeima istorijos vingiuose** (stendo pristatymas).

Tauragnų skyriaus mėgėjų teatro „Mokas“ **publicistinė kompozicija „Iš svajonių gimsta tikrėnybės“** (Vydūnas).

Visi atėjusieji gaus Šimtmečio nuotrauką!

**Būkime kartu! Tegul mūsų susirenka  
daugiau nei 100!**

### **Sausio mėnesio jubiliejai Sveikiname!**

50 metų sukanka **Rimantui Kuliui**  
iš Bajorų kaimo;

60 metų jubiliejų švenčia **Grigorijus Osipovas, Birutė Vaišnorienė** iš Pilkenių ir **Gintaras Pivoras** iš Rūgšteliškio kaimo;

70 metų sukanka tauragniškei **Liubovei Skliaustienei** ir **Jonui Ivanauskui**  
iš Kamšos kaimo;

75 metų gimtadienį švenčia tauragniške **Genovaitė Vanda Stundžienė** ir **Julijonas Stundžia** iš Sėlės kaimo;

85 metų jubiliejų švenčia tauragniške **Birutė Marijona Slapšienė, Elžbieta Stundžaitė** iš Daunorių ir **Vanda Laurinavičienė** iš Bajorų kaimo;

90 metų sukaktį švenčia tauragniške **Veronika Jauniškienė.**

-----  
**Valda Žebelenė  
Prisiminimų popietė**

Sausio 28 dieną tauragniškiui Antanui Musteikiui, Lietuvos Nepriklausomybės gynėjui, būtų sukakę 60 metų. Šios sukakties paminėjimas prasidėjo Tauragnų bažnyčioje šv. Mišiomis, kurias aukojo dekanas Remigijus Kavaliauskas ir kanauninkas Bronius Šlapelis. Pasimeldę už Antaną ir jo artimuosius, visi rinkosi į Tauragnų kultūros namus. Renginį pradėjo muziejininkė Gražina Grašienė, pakvietusi tylos minute pagerbti Medininkų tragedijos aukų atminimą. Bronė Juknevičienė papasakojo apie 1991 metų kruvinus liepos įvykius Medininkų pasienio poste. 27-eri metai praėjo, o kaltininkai iki šiol nenubausti.

Tada vaikystės prisiminimais dalijosi Antano sesuo Judita. Ji pajuokavo, kad dešimtmetis brolis nebuvo patenkintas gimusia sese, bet turėjo su tuo susitaikyti. Antanas labai mėgo skaityti knygas. Net vakarais, atsigulęs lovoje, po *kaldra* įsijungęs



### Antaną Musteikį prisimenant

prožektorių skaitydavo.

Kai Judita paaugo, būtinai turėjo skaityti brolio perskaitytas knygas ir net juoktis toje pačioje vietoje, kur Antanui buvo juokinga. Jis buvo labai gabus. Skaityti išmoko 4 metų. Pradinėje mokykloje gerai mokėsi, o paskui nugalėjo tinginystę, nebenorėjo pamokų ruošti. Gelbėjo fenomenali atmintis. Antanas nevaikščiojo į šokius, niekada nevažiavo į ekskursijas. Namuose daug dirbo. Labai mėgo piešti.

Apie mokyklinius laikus kalbėjo buvę klasės draugai: Elytė, Gražina, Valda, Artūras ir Algis. Moterys Antaną prisiminė kaip tylų, ramų, niūroką vaikiną, kuriam nerūpėjo mergaitės ir šokiai. Visai kitoks Antanas buvo su draugais: linksmas, mėgstantis humorą, piešiantis visokius vokietukus ir mašinas.

Žmona Alytė papasakojo, kaip susipažino su Antanu, kaip jis per antrą pasimatymą pakvietė ją „ženyti“. Vestuvės įvyko po pusantrų metų nuo pažinties. Antanas buvo šeimos žmogus. Nors gyveno tik 33 metus, bet įvykdė visas tris vyro gyvenimui skirtas užduotis: pasodinti medį, pastatyti namą ir užauginti sūnų. Pasodino sode dvi slyvas, iš kurių viena dar auga ir veda vaisius. Pastatė sodo namelį, bet nespėjo įrengti. Alytė viena turėjo tuo rūpintis. Gimė sūnus Justas, bet 1 metų ir 10 mėnesių liko be tėčio. Antanas grojo akordeonu, gitara, mėgo dainuoti. Jau po vyro mirties Alytė rado užrašų knygeles su jo kurtais eilėraščiais. Keletą mums paskaitė. Antanas labai

### Apie renginius trumpai

(informacija Danguolės Trimonienės)

**Gruodžio 21 d.** Tauragnų seniūnijos vaikučius aplankė Kalėdų senelis. Susirinkusieji į Tauragnų kultūros namų salę žiūrėjo Utenos A. ir M. Miškinių viešosios bibliotekos darbuotojų suvaidintą vaizdelį „Šiukslyno pasakos“. Kalėdų senelis visiems vaikams įteikė dovanų.

**Gruodžio 30 d.** Tauragnų kultūros namuose vyko Senųjų metų palydų šventė. Susirinkusieji stebėjo nuotaikingą eilėraščio „Senelės pasaka“ inscenizaciją. Už nuolatinę paramą tauragniškiam padėkota Algiui Trinkūnui, už 2018 metų kalendorių pagal Eugenijos Šimkūnaitės gyvūnų horoskopus – Utenos r. savivaldybės tarybos nariui Dariui Šinkūnui. Įteiktos Metų nominacijos. Linksmą koncertą dovanojo kaimo kapela iš

mylėjo tėviškę, Tauragnus, žavėjosi Aukštaitijos gamta. Mėgo fotografuoti. Labiausiai mylėjo Lietuvą ir troško jos laisvės. Gal todėl, tais sunkiais tėvynei laikais, nuėjo dirbti į Medininkų muitinę ir paaugojo savo gyvybę.

Keletą žodžių tarė kanauninkas Bronius Šlapelis. Iš jo sužinojome, kad Antanas Daunorių kunigo Liesio prašymu rašomąja mašinėle spausdino katalikišką spaudą.

Baigiantis renginiui muziejininė Gražina padėkojo žmonai Alytei už atvykimą. Taip pat padėkojo Utenos meno mokyklos smuikininkei, tarptautinio konkurso laureatei Astai Dirmaitei už nuostabias smuiko melodijas. Alytė visus susirinkusius pakvietė pasivašinti Antano 60-ojo gimtadienio tortu ir pavartyti nuotraukų albumus bei apžiūrėti asmeninius jubilato daiktus, kurie bus eksponuojami Tauragnų muziejaus parodų salėje visą vasario mėnesį. Kviečiame apsilankyti.



**Pasakoja Alytė Musteikienė**

Kirdeikių. Vyko loterija.



**Nuotraukose:** Kalėdinio renginio akimirkos.



-----  
**Sausio 20 dieną** Tauragnuose svečiavosi UKC Leliūnų skyriaus mėgėjų teatras „Le Liūnė“. Jie parodė nuotaikingą Jono Šarkausko komediją „Koldūnai“ (rež. Šarūnas Kunickas).

-----  
**Sausio 12 d.** tauragniškiečiai miestelio centre, prie paminklo žuvusiems Tauragnų krašte, minėjo Laisvės gynėjų dieną. Skambėjo *Tautiška giesmė*, tautiniais rūbais apsirengusios moterys fakelais uždegė Atminties laužą. Perskaitytos visų 14 žuvusiųjų pavardės, prie paminklo padėtos žvakutės. Mintimis pasidalino Tauragnų krašto garbės pilietis Rimantas Gineitis. Skambėjo moterų ansamblio atliekamos dainos: „Oi neverk, matušėle“, „Tamsiam kambarėly“...

Džiugu, kad kartu su suaugusiais dalyvavo ir grupė Tauragnų mokinukų su savo mokytoja.



-----  
**Scena iš spektaklio**

### Nijolė Šuminienė **Knygų dovanos**

Prieš septynerius metus prasidėjusios „Knygų Kalėdos“ kvietė dovanoti knygas miestų, miestelių ir mokyklų bibliotekoms. Per šiuos metus bibliotekų fondus papildė daug puikių knygų.

Džiugu, jog šiai akcijai neliko abejingi tauragniškiečiai ir tie, kurie gyvena svetur. Kuo nuoširdžiausiai dėkoju Kęstučiui Šinkūnui už paramą vaikiškoms knygoms. Jo parama atskriejo net iš tolimosios Anglijos. Bronislava Slesoravičienė jau ne vienerius metus prisideda prie akcijos „Knygų Kalėdos“ dovanodama Tauragnų bibliotekai po knygą. Nemažai grožinės literatūros knygų Tauragnų ir Klykių bibliotekoms padovanojo Judita Musteikytė. Jonas Putinas, Šiaudinių kaimo gyventojas, atsiuntė savo paties sukurtą romaną.

Mielieji, ačiū už Jūsų dosnumą ir gerumą. Tegul šimtmečio metai būna Jums šviesūs, kupini naujų tikslų ir idėjų.



## Bronė Juknevičienė Jei su skundais gyvensi – geriau nebus

Kaip seniai bebuvau Balčiuos.... Prieš daug metų dar su tėvais važiuodavom grybauti. Neprisimenu, kaip grybaudavau, tik man atrodė, kad toli važiuojam. O važiuoti man patikdavo. Ir miškas, ir vanduo man iki šiol patinka, tik grybauti taip ir nepamėgau. Bet ne apie tai kalba, nors Balčių kaimą minėsiu. Sulaukusi, kol žvyrkelį sukaustys gruodas, Laimos Danauskienės paprašiau palydėti į Balčių kaimą pas jos mamą, nes **Teklė Isakienė (nuotraukoje)** gruodžio mėnesį atšventė jau 90-dešimtąjį gimtadienį. Buvo gera ir įdomu kalbėtis, klausytis ir žavėtis šia moterimi, kuri vis dar nepraranda gyvenimo džiaugsmo, nemėgsta dejuoti ir skųstis. Apie savo gyvenimą pasakojo nebijodama ir iš savęs pasijuokti.



„Gimiau ir augau Balčių kaime. Šeimoje buvo daug vaikų, seniau šeimos buvo didelės, kartu dar močiutė gyveno, tai prie stalo susėsdavom aštuoni – pilna gryčia žmonių. Ištekėjau už žmogaus iš savo kaimo, vyro šeima gyveno šitoj kaimo pusėj, kur dabar stovi mūsų namas, o mes gyvenom anam kaimo gale. Balčiuos jaunimo buvo daug, dažnai rengdavom gegužines, aptverdavom kokią vietą berželiais ir

šokdavom. Muzikantai irgi buvo savi. Mūsų kaimo kavalieriai visas panas išsidalydavo, neduodavo kitiems, net pykdavo, jei svetimi šokdindavo. O jaunimo ateidavo ir iš kitų kaimų, ir iš Tauragnų, iš visų kraštų.

Visi mes ir savo šeimas sukūrę likom gyventi Balčių kaime, vien pusseserių keturiolika buvo. Turėjau keturias seseris ir brolių, dalindavomės viskuo: katras pirmas atsikelia, tas apsiauna batais ir bėga su vaikais kur *padūktei*, o kas ilgiau pamiega – tam batų jau nebelieka, tai ir basas laukan žiemą išbėga. Bet nei sirgom, nei ką, užsigrūdinę buvom. Vasaromis po septynis kartus ežere maudydavomės. O ir vasaros kitokios, karštos, buvo. Bet ir dirbom daug... Dirbom nuo mažų dienų visokius ūkiškus darbus, gyvulius ganėm. Prisimenu, kai kratėm laukuos mėšlą. Aš jau didesnė buvau, šakėm mėšlą keliu, o seserys jaunesnės, šakių neišlaiko, tai rankom mėšlą krato. Pirštinių mūs laikais tai niekas nemūvėjo. Važiuoja kokie žmonės pro šalį ir sako: „Pažiūrėkit, kaip mėšlus krato – rankom!“

Jaunystėj mačiau, kaip užėjo rusai, paskui vokiečiai, paskui vėl frontas pro mus ėjo. Man buvo gal 13 metų, baigiau 4 skyrius, mokykla buvo Balčiuos, gale ežero. Teta išsivežė mane Kaunan, kur turėjo skalbyklą, darbams samdė darbininkes. Man duodavo *prosyti* smulkesnius rūbus. Aš buvau labai patenkinta, kad dirbu. Užėjo karas, visur tik šaudė, tankai važiuoja, visur iškeltos lietuviškos vėliavos. (1941 m. birželio mėn., kai lietuviai sukilo, išvijo sovietus ir paskelbė atkuriantys nepriklausomybę. Tik okupacinė vokiečių valdžia jos nepripažino. Pastaba autorės). O man labai rūpi pažiūrėti, net negalvoju, kad kareiviai pamatę gali nušauti. Darže turėjom pasidarę bunkerį, susinešėm pūkines *kaldras*, sakė, kad pro pūkines neperšauna iš viršaus. Naktį įlendam bunkerin ir miegam. Paskui grįžau namo.

Kai frontas ėjo atgal, rusai vijo vokiečius, mes apsigyvenom bunkeryje toliau nuo namų. Teliukus palikom namie, tvarte, aišku, bijojom, kad kariuomenė nepasiimtų, bet niekas jų nekliudė. Su kaimynų bernioku eidavom jų pagirdyti. Ir vienąkart užskrido lėktuvas. Kibirai buvo *blėkiniai*, blizga, lakūnas mus mato, suka ratus ir į mus šaudė. Kulkos tik *pukšt pukšt pukšt*, net parūksta arimas. Tas berniokas sako, kad čia mus šaudė, gulkim. Atsigulėm, o juokas kad ima, juokiamės gulėdami. Ot tai protas, kai dabar pagalvoji! Parbėgę pasisakėm tėvams, išbarė baisiausiai, kad galėjo nušauti. Vieną žmogų nušovė dėl nieko: tas ėjo Tauragnuos ir nešės *kalvaratą* taisyti. Kareiviai pagalvojo, kad kulkosvaidį nešas, ir nušovė. Buvo rugpjūčio mėnuo, šilta, vaikščiojau apsivilkus baltai, rusų kareivis mane pamatė (netoliese stovėjo jų tankai, užmaskuoti šakom), ir atėjo paklausti, kas čia vaikšto. Jam pasirodė, kad vokiečiai. O vokietis tikrai buvo! Jaunas vokiečių kareiviukas, sužeistas į koją, atėjo prie mūsų bunkerio. Dreba visas, ginklas permestas per petį. O mūsų tėtė mokėjo vokiškai, nes aštuonerius metus išbuvo vokiečių nelaisvėj, dirbo pas ūkininkus. Kai grįžo, kai kurių net nepažino – paliko ma-

žus, o rado jau užaugusius, pasikeitusius. Ir mama dar buvo maža, sterblėj smėlį nešiojo. Taip išeina, kad žmoną sau užsiaugino. Tėtė parodė kelią, įdėjo maisto, bet kareiviukas namų nepasiekė, jį nušovė. Kad būtumėm žinoję, būtumėm *pakavoję*, po karo būtų radęs savo namus, kurių nuotrauką su savim nešiojos ir mums rodė...

Sesuo tarnavo pas ūkininką Puodžių kaime už Tauragnų. Pjovė šieną pievoj, bet ten kaip ir raistas, viksvos augo, vanduo toks rudas. Po vandenį braidė be batų ir kojas visas iškėlė votim, net nebepaėjo. Ūkininkas seserį parvežė namo ir pasiėmė mane jos pavaduot. Jau buvau suaugus merga, labai patikau, darbšti buvau, megzti mokėjau. Jie augino du mažus vaikus, jiems numezgiau *rubaškytes*, ir šeiminiukui numezgiau megztinį. Net ir kavalieriai pradėjo eiti, bet pasakiau, kad man svetimų nereikia, savų turim. Pas tuos ūkininkus pasilikau dar ir kitus metus, nes labai prašė, alga pakėlė.

Ištekėjau 1956 metais, o po dviejų metų išvažiavom į Kazachstaną užsidirbti. Vyras jau anksčiau ten buvo gyvenęs, žinojo, kas ir kaip, tai ir išvažiavom. Susirinko nemažai žmonių, nes jaunimas baisiausiai norėjo užsidirbti. Vaikų dar neturėjom, nes nebuvo kur juos auginti, tai ir išvažiavom užsidirbti namui



Jaunystėje



Kazachstane. T. Isakienė dešinėje (sėdi)

Nuvežė mus *sovchozan* (tarybinis ūkis, pastaba autorės), buvo jau pavasaris, kovo mėnuo, bet sniego dar labai daug, tikra žiema, nameliukai apsnigti, ožkos *palungėm* eina lauke. Užėjom valgyklon ko karšto išgerti, o pūga baisi pakilo, net žmogaus nesimato. Šoferis prisakė tik nepasimesti, nes sušalsim negyvai. Ne vienas jau pasiklydo pūgoj ir sušalo. Sovchoze valėm grūdus, jų ten kalnai, didumo sulig kluonu supilta laukuos. Nekaip gyvenom – ten mus apstojo utėlės, bobos pradėjo verkėti, sako: „Kokiuos baisyuos kraštuos mes papuolėm!“. Kazachstane pavasaris atėjo greit, sniego neliko per kelias dienas, visur sužydėjo gėlės – raudonos, baltos, nematytos. O žemė kieta kieta, net kojos neklimpsta. Vyras išvažiavo arti. Pasėjo javus ir darbai pasibaigė. Gerai, kad atvažiavo kokie žmonės iš miesto, pasiėmė mus visus ir išsivežė dirbti statybose, nes mūsų vyrai mokėjo tokius darbus. Tada jau gerai gyvenom: per vasarą pastatė bendrabutį ir mus įleido geruos kambariuos. Žmonių iš visur privažiavusių dirbo, buvo ir vokiečių. Lapkričio mėnesį susiruošėm namo. Aš norėjau likti dar užsidirbti, bet vyras užsispyrė važiuoti namo, sako, kad nuobodu čia, viskas rusiška, ir

Vyras ir sau namus pasistatė, ir kitiems: suskaičiavo, kad iš viso pastatė devynis namus, *per žmones* dirbti ėjo kartu su mano broliu, vienas kitam padėdami. O savo namus visiškai patys įsirengėm, aš pati ir balanom visas sienas iškalčiau, ir ištinkavau, atvažiavau iš Rusijos jau mokėdama. Vyras ir obliuoti išmokė, o pats duris ir langus mokėjo padaryti, ir šulinį išsikasė.

Per visą savo gyvenimą dirbau visokius darbus. Sodinau pušeles, dirbau kolūkyje už *dyką*. Už darbą nieko nemokėjo, tai žmonės vogdavo. Ir fermoje dirbau melžėja. Paėmė visas žemes, dirbamą žemę pušelėm apsodino. Dukros Rima ir Laima dar mažos buvo, kai mišką aplink mus pradėjo sodinti. 9 metus vainikus pyniau buitiniam kombinatui. O dabar nemokamai mezgu kojines. Pernai numezgiau 30 porų, o šiemet tik 17 – niekam jau nebereikia. Dienos tamsios, niūrios, gyvenu viena kaip vilkas”. (Čia dukra Laima paprieštaravo, kad jau seniai kviečia gyventi pas vaikus, tik mama nevažiuoja). Močiutė labai mėgsta

kryžiažodžius, tuos, kur reikia žodžius surasti ir užbraukti, tik kad akys privargsta. Anūkai nupirko televizorių, tai per LNK kanalą žiūri „labai gražų kiną „Dvi širdys“. Pasirodo, kad norėjo dar vieną dovaną gauti – šuoį su parašutu, tik niekas nepadovanojo. Ir rimtu veidu pridūrė, kad „šokt nebijočiau, tik kad, sako, parašutas pats neišsiskleidžia, pačiai reikia paspausti mygtuką. O jei *dviejuos*, su instruktorium, tai nebijočiau!“. Supratau, kad tai buvo pasakyta juokais, bet beveik esu tikra, kad ši močiutė tikrai neišsigastų parašuto!

„Anūkai labai domisi, kaip mes gyvenom. Laimos vaikai vis prašo papasakoti ką įdomaus apie praeitį. Ir Rima turi du sūnus. Visi mano anūkai labai geri vaikai. Anūkės neturiu, bet jau yra proanūkė. Jos dar nemačiau, maža dar, nėra ir trijų mėnesių. Kaip gera dabar vaikus auginti: nei vystyklų plauti, įkiši maišan, o mes turėjom kietai suvystyti, bijojom, kad bus kojos kreivos, o dabar nei kreivos, nei ką ir be vystyklų“.

Kai prakalbom apie vaikų auginimą, močiutė prisiminė dar vieną nutikimą: „Laimą nuprausiau ir palikau vieną namuos, nes nuprausta ilgai miegodavo, o pati bėgau pamelžti karvių. Karvės buvo už 2 km, bėgu, žiūriu šernė su šerniukais guli, visa papilvė pilna, dryža visa, savo *duntim* tik sukaleno! Išsigandau, kad mane suvalgys, ir niekas nesupras, kad vaikas vienas namie paliktas. Viskas baigės gerai, nubėgau, pamelžiau, grįžus namo Laimą radau nemiegančią, bet ir čia be nelaimės apsiėjo.



### Kai dukros dar buvo mažos

Gyvenime buvo ir gerai, ir blogai. Dabar jau gerai, geriau ir nebebus. Pensiją gaunu, kas kad jos trūksta. Ateina kaimynė, apie visokias *senatves* pasikalbam, prisimenam, prisijuokiam. Jei su skundais gyvensi – geriau nebus, tik *nervuosies*.

Jaunesnė būdama plaukdavau laivu voveruškų kiton ežero pusėn. Vieną kartą grįžau jau prisigrybavus, žiūriu, bebras prie valtės: toks gražus, toks ilgas ilgas, už katiną didesnis. Išsigandau, kad man laivą perkando, kaip reikės namo grįžti. Kai pradės vanduo bėgti, reikės eiti pėsčiai aplink ežerą, o grybų daug, nešti sunku. Dabar irgi dar grybauju, tik jau netoli: išeinu apie septintą, grįžtu apie vienuoliktą. Kaip man ramu miške: pasėdžiu ant kokio kelmo, pailsiu, pabūnu ramumoj. Grybų kieman atvažiuoja supirkti, litais gal 1000 vieną vasarą buvau užsidirbus. Dabar jau sunkiau: einu, kojos užkliūva ko, nugriūvu, nuriedu kaip ežys. Vienąkart norėjau nugarą pasikasyt, niežti, gal

erkė kokia buvo įlindus, nusistvėriau šakos, o ji nulūžo. Nugriuvau griovin ir kad kvatojuos viena gulėdama: kaip aš dabar atskelsiu, griovys siauras kaip lovys. Būna, kad ir grybus papilu, tada susirenku ir vėl einu. Pati grybų visai nevalgau. Buvau dar maža, kai dėdienė prieš kūčias atnešė raugintų grybų. Kurgi vaikai vakaro sulauks – ėmėm ir visus suvalgėm. Kaip paskui man pilvą raizė! Atsiguliau ant pečiaus, taip ir prasivarčiau, daktaro tada nebuvo. Nuo to laiko ir bijau valgyti“.

Baigdama pasakoti, Teklė Isakienė laikraščio skaitytojams palinkėjo: „Kad visi gerai gyventų, kad sveiki būtų, kad pensijos pridėtų penkis eurus. Visi *tabūnais* eina prašyti, tai ir mums tegu prideda“. Duok Dieve visiems, sulaukusiems ir mažiau metų, tokio teigiamo požiūrio į gyvenimą ir gero jumoro jausmo!

Rima ir Laima irgi turėjo ką įdomaus papasakoti. Jau šiais metais, per Tris karalius, Rima rado kilogramą voveruškų. Kur tai matyta, kad žiemą žmonės grybautų! Laima pasijuokė, kad čia kaip iš pasakos, kur našlaitė žiemą ėjo žibučių. Kalbėjomės sėdėdamos prie lango, už lango lesyklėlė vis pasirodydavo paukščiai, nes ten jiems netrūksta maisto. Storam šeiminkės katinui jie visai nerūpi. Laima papasakojo, kaip žiūrėdavo pro šitą langą, laukdama, kada karvė atsives teliuką. Girdėdavo, kaip tėtė sako, kad tuoj tuoj atsives teliuką, tai ir žiūrėdavo, kad tik nepražiopsotų. Tėtė ateina iš tvarto ir sako, kad karvė jau atsivedė teliuką. O Laima tai nepamatė, iš kur karvė tą teliuką atsivedė!

Visus laikraščio skaitytojus sveikinu su Naujais metais, tikiu, kad dar galėsiu ir turėsiu apie ką rašyti. Ypač džiaugiuosi, kad atsirado nauja rubrika, kurią galėčiau pavadinti „Beveik valstybės amžininkai“. Valstybės gyvenime 100 metų gal ir nėra daug, nors per šimtą metų Lietuvoje tiek visko įvyko. O žmogaus gyvenime 80 ar 90 – tai beveik kaip šimtmetis. Nedaug tokio gražaus amžiaus sulaukusių aplink mus gyvena. Džiaugiuosi galimybe

Jums papasakoti jų gyvenimo istorijas. Jau esu rašiusi ir vėl pakartosiu, kad tokie susitikimai ir mane pačią daug ko išmoko, gal net pakantumo, gebėjimo suprasti ir įsijausti į kitų žmonių patirtis.

## ----- Tęsiame rubriką „Iš pageltusių spaudos puslapių“

1976 m. „Lenino keliu“

Sausio 17 d.

### Planai ir darbai

Su Tauragnų kultūros namų direktore Vanda Varneckiene kalbėjosi mūsų neetatinis korespondentas mokytojas Jonas Belopetravičius.

#### Kaip pradėjote pirmuosius dešimtojo penkmečio metus?

V. Varneckienė.

Pirmiausia turbūt reikėtų pasidžiaugti, kad įvykdėme prisiimtus socialistinius įsipareigojimus. To nebūtume pasiekę, jei ne aktyvūs saviveiklininkai. Štai patriotinės dainos ir eilėraščio baigiamajame konkurso ture mūsų vyrų kvartetas bei mišrus duetas tapo prizininkais. Meninės agitbrigados ir poezijos teatrų kolektyvai rajoninėje apžiūroje užėmė antras vietas. Gerai sekėsi skaitovams. Etnografinių kolektyvų zoninėje apžiūroje muzikantė K. Maciulevičienė buvo pažymėta Diplomu.

#### Kuo užimti saviveiklininkai dabar?

V. Varneckienė. Su moterų taryba ruošiamė vakaronę „Oi diemedi, diemedėli“. Šoks, gros ir dainuos pagyvenusieji žmonės. Repetuoja dramos mėgėjai ir skaitovai, moterų bei vyrų ansambliai, mokomės T. Makačino, A. Bražinsko, A. Raudonikio, V. Telksnio, B. Gorbulskio ir kitų kompozitorių dainų. Saviveiklininkai mėgsta visus ratelius. Tačiau daugiausia – dramos entuziastų. Dabar ruošiamė P. Česnulevičiūtės trijų veiksmų šešių paveikslų dramą „Vienas epizodas“. Režisierius kultūros namų metodininkas Vygantas Varneckas. Dramos mylėtojai vidurinės mokyklos mokytojai: A. Petrėnas, E. Viburytė, J. Leišytė ir kiti. Premjera, reikia tikėtis, įvyks sausio pabaigoje. Vėliau spektaklį parodysime Kirdeikiuose, Kuktiškėse, Jotaučiuose, Užpaliuose ir kitur. Žadame dalyvauti rajoninėje dramos kolektyvų apžiūroje.

#### Kokie kitų ratelių planai?

V. Varneckienė. Ketvirtiniame seminare kultūros darbuotojams parodysime poezijos spektaklį „Skamba Lietuva“. Dalyvausime meninių agitbrigadų apžiūroje, surengsime ataskaitinį vakarą-estafetę „Nuo suvažiavimo iki suvažiavimo“, daug kitų renginių. Tikiu, kad juos įgyvendinti padės apylinkės taryba ir zonos ūkiai.

-----  
Kovo 11 d.

### Žiemos šventė

Pučia žvarbus pietryčių vėjas. Taip ir norisi paslėpti veidą palto apykaklėje. Tik Tauragnų vidurinės mokyklos mokiniai į tai nekreipia jokio dėmesio. Jie būriuojasi prie dviejų sniego senių, užtvėrusių įėjimą į aikštelę, kurioje nuvalytas sniegas, sukrautas laužas, sustatyti stalai. Vėjas plaiksto įvairiaspalvius popieriaus kaspinus. Minutė, kita, ir prasidės rusiškos žiemos šventė.

Nuvilnija valso melodija, kviesdama užsukti į mokyklą ir artimesnius miestelio gyventojus, ir atsitiktinius praeivius.

Aikštelėje sukasi poros, prasideda žaidimas „Minuotojai“. Juos keičia populiariausių pasakų herojai, kurie IV-VII klasių mokinių iniciatyva pasirodo labai įspūdingai. Varžosi saviveiklininkai. Suskamba žvangučiai. Mokinių akys nukrypsta ten, iš kur pasirodo trejos rogės. Atvyksta „Ažuolo“ kolūkio pasiuntiniai. Rogės kaip mat prisipildo klegančių vaikų ir patraukia miestelio gatvėmis. Mokytoja S. Tilvytienė, šios šventės iniciatorė, su pačiais mažiausiais mokinukais jau prie kalniuko. Lėkia nuo jų visi. Ir su rogėmis, ir be jų. Linksma, smagu. Kai iš valgyklos išėina G. Giedrytė ir I. Petravičiūtė, dideliais dubenimis nešinos, nuotaika dar labiau pragiedrėja.

Ir vėl kieme atrakcionai, įvairūs žaidimai. Kiekvienas stengiasi būti vikresnis, išradingesnis, sumanesnis. Šventė baigiama aktyviausių mokinių apdovanojimu. Visi skirstosi patyrę daug gerų įspūdžių.

J. Belopetravičius

Mokytojas

-----  
Kovo 18 d.

Algirdas Ruzgas – vienas darbščiausių Tauragnų kolūkio Sėlos brigados žemdirbių. Pernai jis dirbo 284 dienas ir tapo socialistinio lenktyniavimo prizininku. Visur reikalingos Algirdo Ruzgo darbščios rankos ir žiemą. Ruošiantis pavasariui, brigadoje rūpesčių ypač daug. Spėk tik tvarkytis apie fermas, sandėliuose bei kitur. Todėl šiuo metu Algirdą Ruzgą ir pamatysi kasdien betriūsią gamyboje.



K. Kupriūno nuotr.

Kovo 30 d.

Stasė Žiezdrienė – Tauragnų kolūkio praėjusių metų karvių melžėjų socialistinio lenktyniavimo nugalėtoja, iškovojo komunistinio darbo spartuolės vardą.

Atidumas darbe, rūpestinga gyvulių priežiūra melžėjai padeda ir šįmet pasiekti neblogų rezultatų. Ji per du mėnesius iš karvių primelžė po 362 kg pieno. Lenktyniavime užima antrąją vietą.



Balandžio 8 d.



J. Buivydis – vienas geriausių Tauragnų kolūkio vairuotojų. Pernai

jis ūkyje tapo socialistinio lenktyniavimo nugalėtoju. J. Buivydžiui šie metai irgi reikšmingi.

Nors jis užimtas ūkyje, bet sugeba darbą derinti su mokslu. Šį pavasarį baigia XI klasę.

K. Kupriūno nuotr

Kovo 27 d.

### „Sidabrinių balsų“ apžiūra

Utenos kultūros namų salėje vyko respublikinio 1976 metų saviveiklinių solistų vokalistų ir vokalinių ansamblių „Sidabriniai balsai“ konkurso rajoninė apžiūra. Joje dalyvavo Sudeikių, Pakalnių ir Utenos kultūros namų bei buitinio aptarnavimo kombinato dainininkai.

Komisija (pirmininkas muzikos mokyklos dėstytojas A. Driukas) į zoninę apžiūrą Panevėžyje atrinko solistus E. Gaidienę (buitinio aptarnavimo kombinatas), T. Šalnaitę (Tauragnų kultūros namai) ir H. Umbrasą (Pakalnių kultūros namai), Tauragnų kultūros namų duetą (T. Šalnaitė ir P. Kazickas), Tauragnų ir Utenos kultūros namų vokalinius ansamblius (vadovai T. Šalnaitė ir E. Panavienė).

### TAURAGNAI 1918-2018 m.

Pasitinkant Lietuvos šimtmetį buvo smalsu paieškoti medžiagos, kurioje atsispindėtų Tauragnai: pagrindinės datos, faktai, renginiai. Pasirodo, surinkti tokią medžiagą ne taip ir lengva. Varčiau Tauragnų monografiją, Algimanto Miškinio knygą, „Rytų Lietuvos miestai ir miesteliai“, kitas knygeles apie Tauragnus. Mažiausia medžiagos radau apie sovietmetį, tik iš senų laikraščių kai ką galėjau sužinoti. Būtų labai smagu, jei kas galėtų patikslinti, papildyti šitą medžiagą, kurią Jūsų skaitymui ir pateikiu. Tai nėra užbaigta, tikiuosi, kad tai galėtų padaryti visi kartu. Lauksiu Jūsų papildymų, naujų faktų, kurių čia nėra.

Danguolė Trimonienė

### 1918-1928 m.

Sukurtos vietos savivaldų įstaigos. Antanas Gineitis išrinktas Tauragnų parapijos komiteto nariu, po metų – Tauragnų valsčiaus atstovu Utenos apskrities taryboje.

1918 m. gruodį bolševikai užima valsčių. Juozas Gineitis įstoja į Lietuvos kariuomenės savanorius. Vyksta nepriklausomybės kovos (su lenkais iki 1920 m. liepos). 1926 m. valsčiaus tarybos pirmininku išrinktas Antanas Gineitis.

1919 m. Tauragnuose buvo 836 gyventojai, 1923 m. – 999. Buvo 15 krautuvių. 1921 m. įsteigta pašto agentūra, tais pačiais metais įvestas telefonas (abonentas 1931 m. tik vienas – valsčius). 1922 m. nuosavą vaistinę atidarė provizorius Pranas Šinkūnas. 1924 m. įsteigtas kooperatyvas. 1925 m. pradeda veikti pieninė. Pusę gyventojų sudarė žydai.

Utenos apskrityje švietimo inspektoriumi ilgus metus dirbo Pranciškus Gineitis, daug prisidėjęs prie pradinių mokyklų atkūrimo. Įsteigta Tauragnų pradžios mokykla – 1919 m., Vyžių, Stūglių – 1920 m., Gaidelių – 1922 m., Ryliškių – 1923 m., Bajorų – 1925 m., Antabaltės pradžios mokykla – 1928 m.

### 1928-1938 m.

1929 m. Tauragnų valsčius buvo suskirstytas į 10 seniūnijų. Tais pačiais metais Tauragnų miestelio centre kilo didelis gaisras. Per šį dešimtmetį išgrįstos miestelio gatvės, įrengti betoniniai šaligatviai. Buvo 5 gatvės.

1935 m. pastatyta nauja medinė mokykla. Iškilio 400 vietų parapijos salė.



**Miestelio aikštė, akmenys gatvėms grįsti. 1934 m.**

Autorius J.Dainys (nuotr. iš interneto)

### 1938-1948 m.

1940 m. Tauragnuose buvo apie 1000 gyventojų. Buvo mokykla, valsčius, policijos nuovada, kooperatyvas, paštas, vaistinė, ambulatorija, malūnas, vilnų karšykla.

Okupavus Lietuvą, išstremta keliasdešimt šeimų. 1941 m. traukiantis sovietinei kariuomenei sudeginta klebonija.

Tauragniškiai aktyviai dalyvavo 1941 m. Birželio sukilime prieš sovietų valdžią, nemažai jų žuvo.

Nacių okupacijos metais uždaryta žydų mokykla, dauguma žydų sušaudyta Rašėje.

1943 m. pastatyta nauja klebonija. 1944 m. sudegė bažnyčia, dvaras, vaistinė, daug trobesių.

1944 m. vasarą Tauragnus užėmė sovietų kariuomenė. Nacionalizuojama žemė. Tremtys. 1944 m. – ginkluoto pasipriešinimo pradžia.

1944 m. veikė progimnazija, 1945 m. įsteigta biblioteka, 1947 m. ambulatorija pertvarkyta į ligoninę, (veikė iki 1974 m.). Bažnyčia įrengta parapijos salėje.



**Tauragnų bažnyčia, sudegusi 1944 m.** Nuotr. B. Buračo (iš interneto)

### 1948-1958 m.

Sovietinės okupacijos metai. 1949 m. įsteigtas kolūkis.

Nuo 1953 metų mokykla tampa vidurine, 1956 m. išleista pirmoji abiturientų laida (51 mokynys).

Tauragnuose gyveno apie 473 gyventojus. Iki 1953 metų išstremta 14 miestelio gyventojų. Jų tarpe 1948 m. ir Gineičių šeima (Rimantui Gineičiui tada buvo tik 13 metų).

Iki 1951 m. veikė apie 20 partizanų būrių. Tauragnų apylinkėse žuvo per 100 partizanų. Organizuotas pasipriešinimas Tauragnų krašte baigėsi 1951 metais.

### 1958-1968 m.

1959 m. atidaryti kultūros namai.

1961 m. įkurtas Tauragnų priešgaisrinės apsaugos atraminis punktas.

1964 m. pastatytas priestatas prie mokyklos. Kaimo name įrengta laikina bažnyčia.

### 1968-1978 m.

Tauragnuose buvo 641 gyventojas.

1969 m. vasarį atidaryta 12 darbo vietų universalinė parduotuvė. 1969 m. pastatyta Šv. Jurgio bažnyčia. 1971 m. įrengtas T. Tilvyčio muziejus.

Parengtas miestelio projektas, suplanuotos gatvės. 1970 m. prie vandentiekio ir kanalizacijos trasų pajungta mokykla. 1972 m. miestelio centre nutiestos vandentiekio linijos. 1975 m. prie mokyklos įsteigtas bendrabutis.

### 1978-1988 m.

Tauragnuose gyvena apie 810 gyventojų. 1980 m. pastatytas aštuonių butų gyvenamasis namas mokytojams.

### 1988-1998 m.

1988 m. pastatytas dabartinis ambulatorijos pastatas, čia įsikuria ir vaistinė.

1988 m. pastatyta apylinkės taryba su paštu. 1988 m. lapkričio 20 d. virš apylinkės pastato suplevėsuoja trispalvė. 1991 m. atkurta Nepriklausomybė. Dvaro sodyba gražinta dvarininko palikuonims, klebonijos pastatai – parapijai.

1991 m. liepos mėnesį Medininkų pasienio poste žūsta tauragniškis Antanas Musteikis. 1998 m. pagrindinė miestelio gatvė pavadinama jo vardu.

Kuriasi pirmieji ūkininkai. 1995 m. Stučių kaime pastatytas stogastulpis nepriklausomybės kovų dalyviui, brigados generolui, krašto apsaugos ministrui Kaziu Musteikiui.

1997 m. mokykla pažymėjo savo 200 metų jubiliejų, atidarytas mokyklos muziejus. 1998 m.

mokyklai suteiktas Eugenijos Šimkūnaitės vardas.

### 1998-2008 m.

1999 m. miestelio centre pastatytas paminklas už Lietuvą žuvusiems Tauragnų krašte. Tais pačiais metais įkurta pirmoji kaimo turizmo sodyba.

Veikia mokykla (nuo 2000 metų – pagrindinė), biblioteka, kultūros namai, taupomojo banko skyrius, ambulatorija.

2000 m. – 704 gyventojai. 2001 m. patvirtintas miestelio herbas, tais pačiais metais paminėtas 740 m. miestelio jubiliejus.

2003 m. įkurta Tauragnų krašto bendruomenė. Nuo 2007 m. leidžiamas laikraštis „Po Tauragnų dangum“. 2007 m. – 629 gyventojai.

### 2008-2018 m.

Nuo 2010 m. veikia viena ugdymo įstaiga – Utenos Kraštonos progimnazijos Tauragnų Eugenijos Šimkūnaitės skyrius. Kartu įsikūrusi ir ikimokyklinė grupė.

Veikė paštas (iki 2017 m.), Utenos kredito unijos Tauragnų kasa (2012-2014 m.).

2011 m. pastatytas stogastulpis J. Šnapščiu-Margaliui. 2012 m. pradėtas sodinti Eugenijos Šimkūnaitės vyšnių sodas.

2014 m. gruodį baigti darbai tvarkant miestelio infrastruktūrą (atnaujinti šaligatviai, įrengtas sporto aikštynas, įrengta poilsiavietė prie Tauragno ežero), 2015 m. įrengtas nuotekų tinklas.

2011 m. Tauragnuose gyveno 473 gyventojai. 2015 m. birželį minint 760-ąsias miestelio įkūrimo metines atidengtas paminklinis akmuo. 2016 m. įrengta vaikų žaidimo aikštelė, pastatyti lauko treniruokliai.

2017 m. vasario 16 d. miestelio centre iškelta istorinė Lietuvos vėliava. Tų pačių metų birželį – Tauragnų seniūnijos vėliava.

2017 m. lapkričio mėnesio duomenimis Tauragnuose gyvena 448 gyventojai.

### AKTUALU

(informacija iš [www.tauragnai.eu](http://www.tauragnai.eu))

Parama asbestinių stogų dangos keitimui 2018 m. Paraiškų priėmimas: nuo 2018-02-01 iki 2018-02-28.

Prioritetai – skatinti socialinę įtrauktį, skurdo mažinimą ir ekonominę plėtrą kaimo vietovėse. Tikslinė sritis – vietos plėtros kaimo vietovėse skatinimas.

Pagal veiklos sritį remiama tokia veikla: kaimo vietovėje esančio gyvenamojo namo, priklausančio fiziniam asmeniui, visos asbestinės stogo dangos pakeitimas. Paramos gali kreiptis kaimo gyventojai, kurie yra ne jaunesni kaip 18 metų.

### Buityje susidariusių atliekų surinkimas

#### Tauragnų seniūnijoje

#### 2018 m. vasaris-gegužė

**Vasario mėn. 24 d.** Pakuotės atliekų (popierinės ir kartono, plastikinės, metalinės) iš individualių pakuočių konteinerių (geltonos spalvos) surinkimas.

**Kovo mėn. 20 d.** Pavojingų atliekų (galvaninių elementų, liuminescencinių lempų, akumuliatorių, panaudotų tepalų ir kt.), didelių gabaritų atliekų (baldų, buitinės technikos ir kt.) ir kitų antrinių žaliavų, susidariusių buityje, surinkimas.

**24 d.** Pakuotės atliekų (popierinės ir kartono, plastikinės, metalinės) iš individualių pakuočių konteinerių (geltonos spalvos) surinkimas.

**Balandžio mėn. 24 d.** Pakuotės atliekų (popierinės ir kartono, plastikinės, metalinės) iš individualių pakuočių konteinerių (geltonos spalvos) surinkimas.

**26 d.** Stiklo atliekų iš individualių pakuočių konteinerių (žalios spalvos) surinkimas.

**Gegužės 22 d.** Pavojingų atliekų (galvaninių elementų, liuminescencinių lempų, akumuliatorių, panaudotų tepalų ir kt.), didelių gabaritų atliekų (baldų, buitinės technikos ir kt.) ir kitų antrinių žaliavų, susidariusių buityje, surinkimas.

**24 d.** Pakuotės atliekų (popierinės ir kartono, plastikinės, metalinės) iš individualių pakuočių konteinerių (geltonos spalvos) surinkimas.

### KVIEČIAME

**Vasario 13 d. 13 val. Užgavėnės** (miestelio aikštėje). Prieš švęsdami Lietuvos šimtmetį, išvykime žiemą! Kaip visada, liepsnos laužas, lauks Užgavėnių personažai, nepaprasto skanumo blynai, linksma muzika, žaidimai. Kviečiame visus, visus!

### A+ Seniūnijoje

Sausio mėn. mirė

ONA JANULIENĖ, 75 m., Šeimatis k.;  
GENĖ KUČINSKIENĖ, 84 m., Stūglių k.;  
EUGENIJA TRINKŪNIENĖ, 94 m. Stučių k.

*Užjaučiame artimuosius*

**Nuotraukos** Dainiaus Atkočiūno,

Aldonos Tartilienės,

Žymanto Trimonio, taip pat iš

asmeninių archyvų;

**Redagavo ir maketavo** Danguolė Trimonienė

**Spausdino** Utenos spaustuvė